

TWIST

Van Colum McCann verschenen bij De Harmonie

Het verre licht

Alles in dit land

Danser

Zoli

Laat de aarde draaien

Vissen in de nachtzwarte rivier

Trans-Atlantisch

Dertien manieren van kijken

Brieven aan een jonge schrijver

Apeiogon

Als moeder (met Diane Foley)

Colum McCann

TWIST

Vertaald door Karina van Santen en Martine Vosmaer

De Harmonie – Amsterdam

Voor Christian

Laten we ondertussen met één slag het tikken van de klok des tijds tenietdoen. Kom dichterbij me.

Virginia Woolf, *De golven*

Degenen onder ons die goddelijkheid verwerpen, die begrijpen dat er geen orde is, geen ark is, dat we nachtreizigers zijn op een weidse toendra, dat sterren ons niet kunnen gidsen, zullen begrijpen dat het enige werk dat van belang zal zijn, het werk is dat door ons wordt verricht.

Ta-Nehisi Coates, 'The Myth of Western Civilization'

...de zee, hoewel op een noodlottige manier veranderd, zal blijven bestaan; het is juist het leven dat wordt bedreigd.

Rachel Carson, *De zee*

DEEL EEN

1

We zijn allemaal brokstukken na de botsing.

Onze levens, zelfs de ongebroken levens, stuiteren over de zeebodem. Een tijdlang strijken we misschien zachtjes langs elkaar heen, maar uiteindelijk, en onvermijdelijk, raken we elkaar en spatten we uiteen.

Het is niet mijn bedoeling om een treurzang voor John A. Conway te schrijven, of een loflied op de manier waarop hij zijn dagen doorbracht – we hebben allemaal geworsteld met de waarheid zoals die zich voordoet en ik wil niet beweren dat ik een uitzondering ben. Maar anderen hebben geprobeerd Conways geschiedenis te vertellen en voor zover ik kan nagaan hadden ze het grotendeels mis. Over het algemeen ging hij rustig en zonder veel ophef zijn gang, maar zijn hart was een lantaarn vol petroleum, die ontvlamde toen er een lucifer bij werd gehouden.

Ik weet vrij zeker dat ik de naam Conway de komende jaren steeds opnieuw zal horen: wat er met hem gebeurd is, welke vreemde krachten hem beïnvloedden, hoe hij schipbreuk leed op zoek naar liefde, hoe hij zichzelf wijsmaakte dat hij iets was wat hij niet was, en hoe we op onze beurt onszelf van alles wijsmaakten, en hoe hij steeds verder in een spiraal naar binnen en naar beneden raakte. Aan de andere kant was Conway misschien gewoon trouw aan de tijd,

zoals hij het heden in het licht van het verleden interpreteerde, en misschien had hij op de een of andere manier gelijk.

Ik weet niet of iemand, waar dan ook, echt beseft wat de kern was van Conway en de tijd die hij, en wij, doormaakten – het was een tijd van enorme hebzucht en dwaas verlangen en, uiteindelijk, onpeilbaar isolement.

Als alles achter de rug is zullen de websites en de platforms en geruchtenmolens betaalmuren creëren uit de bergen versnipperde feiten, en zullen we een Conway in elkaar flansen die ons goed uitkomt. Toch wil ik graag proberen om minstens een klein deel van zijn verhaal te vertellen, naast het mijne, en ook naast dat van Zanele, en als ik me vrijheden veroorloof met de hiaten, dan is dat maar zo. Net als zoveel mensen tegenwoordig, zou ik de herinnering aan die tijd het liefst onder het tapijt vegen. Dat ik zelf ook fouten heb gemaakt is nauwelijks uniek. Misschien vertel ik dit verhaal om ervan af te zijn, of om de stilte te doorbreken, of om mijn eigen geweten te sussen, of misschien vertel ik het omdat ik bang ben voor wat ook ik geworden ben, doordrenkt van spijt en saudade. Ik lig me 's nachts vaak af te vragen hoe het had kunnen zijn als ik de dingen een beetje anders had aangepakt. Je kunt het verleden wel terughalen, maar je kunt het beslist niet veranderen.

In januari 2019 ging ik aan boord van de *Georges Lecoq*, een kabelreparatieschip. Voor mij als moeizaam rondkomende schrijver en incidentele toneelschrijver was het een opluchting om de last van het verzinnen achter me te laten

en op een schip te stappen dat me naar de westkust van Afrika zou brengen, een plek waar ik nooit eerder was geweest. Het centrum van de wereld verschoof, mijn carrière leek dood te lopen en eerlijk gezegd wist ik, op mijn leeftijd, niet meer wat fictie en toneel nog konden bereiken.

Ik had gedacht een paar weken op het schip door te brengen en dan terug te gaan naar Dublin om een lang journalistiek artikel te schrijven en de lethargie te verdrijven. Mijn eerste twee romans hadden een bescheiden succes gekend, en ik had een paar toneelstukken geschreven, maar de laatste jaren was ik gewoon in volledig stilzwijgen vervallen. De dagen waren aangegroeid tot weken en de weken tot maanden. Er was nog maar weinig wat me toelachte: geen personages, geen plot. De wereld wenkte niet en bood ook niet veel beloning. Als remedie had ik bedacht me te wagen aan een eenvoudig liefdesverhaal voor het toneel, maar het bleek een monoloog van eenzaamheid te worden, helemaal geen liefdesverhaal. Op een ochtend klapte ik mijn laptop dicht. Al mijn personages gleden in een kloof. Ik hingelde naar nieuwe ideeën, maar het was vooral vallen en echo, echo en vallen.

Alles voelde als het verkeerde moment. Ik dronk zwaar, hield me niet aan afspraken, verzaakte mijn verplichtingen aan het papier. Ik kocht een antieke schrijfmachine in een poging terug te keren naar de basis, maar de toetsen bleven steken en de terugvoer van de wagen brak.

Veel van mijn dagen waren in nevelen gehuld. In mijn laatste roman had ik mijn geheugen bewandeld: de boerderij, een rood lampje van het Heilig Hart, mijn vader die vroeg opstond om voor de boerderij te zorgen, mijn moeder gevangen in schaduwen op de overloop, mijn landelijke opvoe-

ding, mijn ontsnapping naar Londen, de zonsondergangen boven de Theems, de reis naar huis, de neergang in de buitenwijken van Dublin waar de straatlantaarns flakkerden.

Een deel van de roman was autobiografisch geweest, maar de fictieve elementen waren waarheidsgetrouwer. *De hele waarheid*, zei mijn vader tegen me, *maar niets van de eerlijkheid*. Ik weet nog hoe hij bijna schuldbewust uit het Galway-theater kwam waar het boek werd gepresenteerd. Regen op de keitjes. Geest af.

Ik had het gevoel dat ik mezelf had uitgeput en dat ik om ooit weer te schrijven de wereld in zou moeten. Wat ik nodig had was een verhaal over verbinding, over genade, over herstel.

Ik was niet geïnteresseerd in kabels. Niet in het begin in elk geval. In het enige artikel dat ik uiteindelijk schreef, zei ik dat een kabel een kabel was tot hij brak waarna hij, net als wij, iets anders werd.

Sachini, mijn redacteur bij een online tijdschrift waar ik soms voor werkte, belde me op een koude herfstmiddag. Ze sprak in lange spiralende zinnen. Ze was gestuit op een nieuwsverslag over een kabelbreuk in Vietnam en had tot haar verbazing ontdekt dat bijna alle intercontinentale informatie van de wereld overgebracht werd in fragiele buisjes op de zeebodem. De meeste mensen dachten dat de cloud in de lucht was, zei ze, maar satellieten waren slechts verantwoordelijk voor een miniem stroompje van het internet-verkeer. De modderige kabels op de zeebodem waren sneller, goedkoper en oneindig veel effectiever dan wat dan ook